

## ارزیابی عوامل خطر در بیماران با مسمومیت دارویی همراه با کاهش سطح هوشیاری

دکتر بابک مصطفی زاده<sup>۱</sup>؛ دکتر اسماعیل فرزانه<sup>۲</sup>

<sup>۱</sup> عضو هیئت علمی گروه آموزشی پزشکی قانونی و مسمومیتها، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران  
<sup>۲</sup> نویسنده مسئول: استادیار پزشکی قانونی و مسمومیتها، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، اردبیل، اردبیل  
E-mail: e.farzaneh@arums.ac.ir

### چکیده

**زمینه و هدف:** یکی از محدودیت‌ها و مشکلات در مدیریت بیماران مبتلا به کاهش سطح هوشیاری ناشی از مسمومیت‌های دارویی، ناتوانی در مصاحبه با بیمار است. هدف از این مطالعه مقایسه خصوصیات دو زیر گروه شامل بیماران با سابقه اقدام به خودکشی قبلی و بدون سابقه اقدام به خودکشی قبلی است.

**روش کار:** در این مطالعه مقطعی، ۱۹ بیمار با سابقه اقدام به خودکشی و ۶۶ بیمار بدون این سابقه از بین بیمارانی که بدنبال مسمومیت با مواد دارویی در ماه‌های شهریور، مهر و آبان سال ۱۳۸۸ در مراکز مسمومیت بیمارستانهای آموزشی درمانی در تهران- ایران بستری بودند انتخاب شدند. همه بیماران دارای کاهش سطح هوشیاری ناشی از مسمومیت‌های دارویی بودند. وضعیت دموگرافیکی، ویژگی‌های ماده دارویی مصرف شده، سابقه بیماری‌های قبلی و سابقه مصرف مواد غیرقانونی در بیماران ثبت شد. برای مقایسه بین دو گروه از آزمون کای دو و من ویتنی استفاده شد. تجزیه و تحلیل آماری توسط نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ انجام گردید.

**یافته‌ها:** سابقه اقدام به خودکشی قبلی با نوع ماده دارویی منجر به کاهش سطح هوشیاری ناشی از مسمومیت، ارتباط معنی داری داشت ( $p = 0/04$ ). سابقه بیماری روحی روانی ( $p < 0/01$ )، تعداد قرص مصرف شده ( $p = 0/02$ )، فاصله زمانی بین مصرف دارو و رسیدن نیروهای اورژانس به محل ( $p = 0/021$ )، شرح حال مسمومیت عمدی توسط خود بیمار (Self Poisoning) ( $p = 0/001$ )، درجه کاهش سطح هوشیاری ( $p = 0/046$ )، اصلاح نشدن سطح هوشیاری بعد از اقدامات اولیه اورژانس ( $p = 0/02$ ) و نیاز برای مراقبت‌های درمانی بعدی و پیشرفته ( $p = 0/013$ ) در بیماران مبتلا به کاهش سطح هوشیاری با سابقه اقدام به خودکشی قبلی در مقایسه با گروه دیگر بیشتر بود. تفاوت معنی داری بین دو گروه از نظر سن، جنس و سابقه مصرف مواد غیرقانونی وجود نداشت.

**نتیجه گیری:** در بیماران بدون سابقه اقدام به خودکشی شایعترین علت مسمومیت دارویی مواد غیرقانونی و در بیماران با سابقه اقدام قبلی اقدام به خودکشی داروهای قانونی و غیرمخدر بود.

**کلمات کلیدی:** مسمومیت دارویی، اقدام به خودکشی، ارزیابی خطر بیماری

پذیرش: ۸۹/۲/۲۸

دریافت: ۸۸/۱۰/۲

یا غیر عمدی باشد. برطبق گزارش برخی از مطالعات بیمارانی که در بیمارستان برای درمان مسمومیت دارویی عمدی<sup>۱</sup> خود بستری می‌شوند، جمعیت در

**مقدمه**  
مسمومیت‌های دارویی یکی از علل شایع بستری شدن بیماران در بیمارستان می‌باشد. مسمومیت‌های دارویی می‌تواند دارای ماهیت عمدی

<sup>۱</sup>Self Poisoning